

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БРОЈ: 53/02

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

I – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Циљеви закона

Члан 1.

Овим законом уређује се:

- очување, заштита, обнова и побољшање еколошког квалитета и капацитета животне средине, као и квалитет живота;
- мјере и услови за управљање, очување и рационално коришћење природних ресурса;
- оквир правних мјера и институција за очување, заштиту и побољшање заштите животне средине;
- финансирање активности везаних за животну средину;
- послови и задаци органа управе предвиђени законом и подзаконским актима, те обавезе органа јавне управе.

Овај закон промовише:

- смањено коришћење, спречавање оптерећивања и загађивања животне средине, спречавање нарушавања, као и побољшање и обнову оштећене животне средине;
- заштиту људског здравља и побољшање услова животне средине за квалитет живота;
- очување и заштиту природних ресурса, рационално коришћење ресурса и такав начин привреде којим се осигурава обнова ресурса;
- усклађеност других интереса Републике са захтјевима за заштиту животне средине;
- међународну сарадњу у заштити животне средине;
- иницијативе од стране јавности и учешће у јавности у дјелатностима које имају за циљ заштиту животне средине;

- координацију привреде и интегрисање социјалног и економског развоја у складу са захтјевима заштите животне средине;
- успостављање и развој институција за заштиту животне средине.

Примјена закона

Члан 2.

Одредбе овог закона се примјењују на правна и физичка лица која имају права и обавезе у односу на животну средину и која обављају послове утврђене овим законом.

Одредбе овог закона ће се примјењивати и на све елементе животне средине (ваздух, воду, земљиште, флору и фауну, пејзаж, изграђену животну средину).

Одредбе овог закона се примјењују и на све видове дјелатности које имају за сврху коришћење и оптерећивање природних ресурса, односно дјелују на животну средину тако да представљају опасност од загађивања животне средине, загађују животну средину, или имају извјестан утицај на животну средину (попут буке, вибрација, радијације- изузимајући нуклеарну радијацију, отпад, итд.).

Члан 3.

Свако лице има право на здраву и еколошки прихватљиву животну средину.

Свако лице има право на живот у животној средини која је подобна за здравље и благостање, стога је лична и колективна обавеза да се заштити и побољша животна средина за добробит садашњих и будућих генерација.

II – ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 4.

У овом закону употребљени су појмови са слиједећим значењем:

- "биота" – скуп свих биолошких (живих) организама у биотичкој средини. Биотичка средина је систем у коме поред физичких и хемијских законитости владају и специфичне биолошке законитости;
- "граничне вриједности емисија" – прописом одређен ниво концентрације појединих загађујућих материја у ваздуху;
- "дозвола" – је писмена одлука којом се одобрава градња и рад неког постројења;

- "емисија" – директно или индиректно испуштање супстанци, вибрација, топлоте, мириса или буке које производи један или више извора у постројењу и испушта у ваздух, воду, тло;
- "животна средина" – подразумјева компоненте животне средине, одређене системе, процесе, и структуру животне средине;
- "заинтересована страна/орган" – физичко лице са пребивалиштем, односно боравиштем или правно лица са сједиштем у подручју утицаја, или подручју које ће вјероватно бити под утицајем;
- "заинтересована јавност" – означава јавност која је под утицајем или ће вјероватно бити под утицајем, или која има интерес у одлучивању везаном за заштиту животне средине било због локације пројекта или због природе датог случаја; невладине организације које промовишу заштиту животне средине и испуњавају услове прописане у члану 4. став 1. алинеја 2. као и међуентитетски орган надлежан за заштиту животне средине;
- "загађеност" – подразумјева директно или индиректно увођење, као резултат људске активности, супстанци, вибрација, топлоте, мириса, или буке у ваздуху, воду, или земљиште које могу бити штетне по здравље човјека или имовину, или квалитет живота у животној средини;
- "заштита животне средине" – подразумјева све одговарајуће дјелатности и мјере које имају за циљ превенцију од опасности, штете или загађења животне средине, смањење или отклањање штете која је настала, и поврат на стање прије изазване штете;
- "значајна промјена" – промјена у раду постројења која може имати значајан негативан утицај на људе и животну средину. Значајном промјеном се сматра било која промјена или проширење постројења које одговара критеријумима прописаним подзаконским актима;
- "информације о животној средини" – било која информација у писаној, визуелној, аудио, електронској или било којој другој материјалној форми о стању животне средине, односно о компонентама животне средине, а то су обавјештења о:
  - стању елемената животне средине, као што ваздух и атмосфера, вода, тло, земљиште, простор и природна подручја, биолошки диверзитет и његове компоненте, укључујући генетски модификоване организме и међудјеловање ових елемената;
  - факторима, као што су супстанце, енергија бука и радијација, дјелатности и административне мјере, споразуме о заштити животне средине, политике, законодавство, планове и програме, који утичу или постоји вјероватноћа да ће утицати на елементе животне средине у оквиру датог у алинеји 1, и анализу трошкова и корисних ефеката и друге економске анализе и претпоставке које се користе у одлучивању везаном за заштиту животне средине;

- стању људског здравља и сигурности, животним условима, културним добрима и грађевинама, у толикој мјери у којој су или би могли бити под утицајем стања елемената животне средине или преко ових елемената под утицајем фактора, дјелатности или мјера горе наведених у алинеји 2;
- "јавност" – физичка, правна лица и њихова удружења, организације или групације;
- Компоненте животне средине" – земљиште, ваздух, вода, биосфера, као и изграђена (вјештачка) животна средина која је настала као резултат дјелатности људског фактора који је уз то и саставни дио животне средине;
- "коришћење животне средине" – значи дјелатност која изазива промјене у животној средини, на начин да се користи животном средином у цјелини, или неком њеном компонентом, као природним ресурсом или испуштајући супстанце, односно енергију, у животну средину или компоненту животне средине, а у оквиру прописа који уређују област заштите животне средине;
- "најбоље расположиве технологије" – најефектнији и најнапреднији степен развоја дјелатности и њиховог начина рада који указује на практичну погодност примјена одређених технологија (за обезбјеђење граничних вриједности емисија) у циљу спречавања и тамо гдје то није изводљиво, смањења емисија у животну средину у цјелини;
- "невладине организације које промовишу заштиту животне средине" – организације које су на листи ресорног Министарства надлежног за заштиту животне средине. Невладине организације које се баве заштитом животне средине и које су се својим статутима опредјелиле да промовишу заштиту животне средине, а најмање двије године су активне у области заштите животне средине, стичу право да се нађу на овој листи;
- "несрећа већих размјера/акцидент" – појава емисије већих размјера, пожара или експлозије усљед неконтролисаних промјена насталих током рада постројења које представљају озбиљну опасност по здравље људи или животну средину, непосредну или одложену, унутар или изван постројења, а која укључује једну или више опасних супстанци;
- "одговорно лице" – физичко или правно лице које руководи радом или контролише постројење, односно у оним случајевима за које је утврђено законом, лице на које је пренесено овлашћење одлучивања о техничком функционисању постројења;
- "опасност" – унутрашње својство опасних супстанци или физичка ситуација која може изазвати штету по људско здравље или животну средину;

- "опасна супстанца" – подразумјева супстанцу, мјешавину супстанци или препарат који одговара критеријумима који су прописани подзаконским актом, која је присутна као сировина, производ, нуспроизвод, талог или међупроизвод, укључујући и оне супстанце за које је основано очекивати да би могле настати у случају несреће;
- "оптерећивање животне средине" – емисија супстанци или енергије у животну средину;
- "пројекат" – пројектовање и извођење свих радова, и остале интервенције у природном окружењу и простору, укључујући и оне које су везане за коришћење минералних ресурса;
- "промјена у раду" – промјена у природи или функционисању или проширење постројења које би могло имати посљедице по животну средину;
- "процјена утицаја на животну средину" – утврђивање, описивање и процјена (у конкретном случају), на један одговарајући начин, директних и индиректних утицаја неког пројекта на слиједеће елементе и факторе:
  - људе, флору и фауну,
  - земљиште, воду, ваздух, климу и пејзаж,
  - материјална добра и културно наслеђе,
  - међудјеловање фактора наведених под тачкама један, два и три;
- "подручје утицаја" – подручје или дио простора гдје је изазван извјестан степен утицаја на животну средину који је дефинисан законским прописима, или који може настати као резултат коришћења животне средине;
- "постројење" – мјесто на којем се налази погон или једна или више техничких јединица у којима се врше дјелатности које могу имати негативне утицаје на животну средину или гдје су присутне опасне супстанце;
- "природни ресурс" – компонента природне животне средине, односно саставни дио природне животне средине који се може користити да би се задовољиле потребе друштва, изузимајући вјештачку животну средину;
- "ризик" – могућност појаве одређеног учинка унутар одређеног раздобља или у одређеним околностима;
- "стандард квалитета животне средине" – прописани захтјеви који се морају испунити у одређеном временском периоду у одређеној средини или одређеном дијелу, као што је прописано овим законом или другим законима, нпр. који се односе на квалитет ваздуха или воде;
- "складиштење" – присуство неке количине опасних супстанци ради складиштења, одлагања ради чувања на сигурном мјесту или држања на лагеру;

- "утицај на животну средину" – промјене у животној средини настале коришћењем и оптерећивањем животне средине.

III – НАЧЕЛА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Начело одрживог развоја

Члан 5.

Одрживост животне средине подразумјева очување природног блага. Потребно је водити рачуна да степен потрошње обновљивих материјала, водених и енергетских ресурса, не превазилази оквире у којима природни системи могу то надомјестити, те да степен потрошње необновљивих ресурса не превазилази оквир премса којем се одрживи обновљиви ресурси замјењују.

Одрживост животне средине такође подразумјева да степен загађујућих материја који се емитују не превазилази могућности ваздуха, воде, земљишта да их апсорбује и преради.

Одрживост животне средине подразумјева стално очување биолошке разноликости, људског здравља, те квалитета ваздуха, воде и земљишта према стандардима који су увијек довољни за живот и благостање људи, као и флоре и фауне.

Начело предострожности и превенције

Члан 6.

Када пријети опасност од стварне и непоправљиве штете по животну средину, недостатак потпуне научне испитаности не може се користити као разлог за одгађање предузимања нужних мјера да би се спријечила даља штета по животну средину.

Коришћење природних ресурса животне средине се организује и обавља на такав начин да:

- резултира најнижим могућим степеном оптерећења и коришћења животне средине;
- спречава загађивање животне средине;
- спречава штету по животну средину.

При коришћењу природних ресурса животне средине мора се поштовати начело предострожности, тј. пажљиво управљати и економично користити компоненте животне средине; осим тога, и продуковање отпада мора се

свести на најмању могућу мјеру, уз примјену рециклаже насталог отпада, односно поновног коришћења природних и вјештачких материјала.

У циљу превенције, примјењују се најбоље расположиве технологије приликом коришћења природних ресурса животне средине.

Корисник животне средине који изазива опасност по животну средину, или узрокује штету по животну средину, дужан је одмах обуставити радњу која преставља опасност или узрокује штету.

Уколико је штета настала као резултат дјелатности корисника животне средине, онда је корисник дужан да отклони и поправи штету која је настала у животној средини.

Начело замјене

Члан 7.

Сваку дјелатност која би могла имати штетне посљедице по животну средину потребно је замјенити другом дјелатношћу која представља знатно мањи ризик од опасности, чак и у случају да су трошкови такве дјелатности већи од вриједности које треба заштитити.

Загађивање животне средине треба ограничити на извору, на начин прописан претходним ставом.

Начело интеграције

Члан 8.

Висок ниво заштите животне средине и побољшање квалитета животне средине су захтјеви који морају бити саставни дио свих полтика које имају за циљ унапређење животне средине, а који се осигуравају у складу са начелом одрживог развоја.

Сврха начела интеграције је да се спријечи или сведе на најмању могућу мјеру ризик од штете по животну средину у цјелини. Овај приступ подразумјева животну средину као интегралну цјелину на тај начин што узима у обзир учинак супстанци или дјелатности на све компоненте животне средине (ваздух, воду, земљиште) и живе организме (укључујући људе) у оквиру тих компоненти, баштину културних и естетских вриједности. Важни аспекти интегралног приступа обухватају:

- узимање у обзир цијелог животног циклуса супстанци и производа;
- предвиђање посљедица у свим компонентама животне средине као резултата дјеловања супстанци и дјелатности (постојећих и нових), узимајући у обзир и све компоненте животне средине, те начине изглагања и дјеловања кроз животну средину;

- свођење продуковања, количине и штетности отпада на најмању могућу мјеру;
- примјењивање општих метода, као што је процјена ризика, за процјењивање и поређење проблема у животној средини и
- примјену свих могућих мјера у односу на посљедице, попут квалитативних циљева заштите животне средине, и мјера које су усмјерене на изворе, када су у питању емисије.

Начело сарадње и подјеле одговорности

Члан 9.

Циљ одрживог развоја може се постићи само кроз усаглашено заједничко дјеловање релевантних учесника који су дужни да кроз заједнички рад са органима Републике, органима управе јединица локалне самоуправе, физичким и правним лицима и другим институцијама, остварују сарадњу у циљу заштите животне средине на основу подјеле одговорности. Право на сарадњу и обавеза сарадње односи се на све фазе постизања одређених циљева заштите животне средине.

Спровођење интереса вазаних за животну средину подстиче се међуентитетском сарадњом, билатералним или мултилатералним међународним споразумима о заштити животне средине и другим споразумима о сарадњи, као и пружањем информација и подршке у вези са заштитом животне средине, а посебно у односима са сусједним земљама.

Учешће јавности и приступ информацијама

Члан 10.

Сваки грађанин и организација морају имати одговарајући приступ информацијама које се односе на животну средину, а којом располажу органи управе, укључујући и информације о опасним материјама и дјелатностима у њиховим заједницама, као и могућност учешћа у процесу доношења одлука.

Органи који доносе прописе и надлежни органи који се баве питањима заштите животне средине су дужни подстицати развој свијести јавности, као и подстицати учешће јавности у поступку доношења прописа и одлучивању, омогућавајући доступност информација широј јавности.

Мора се обезбједити учешће јавности у управном поступку.

Начело "загађивач плаћа"

Члан 11.

Загађивач плаћа трошкове контроле и превенције од загађења, без обзира да ли су трошкови резултат наметања обавезе због емисија загађења, или одговарајући економски механизми, или обавеза произашла из прописа о смањивању загађености животне средине.

Корисник животне средине је одговоран за све дјелатности које имају утицаја на животну средину.

IV- ЗАШТИТА КОМПОНЕНТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Интегрисана заштита компоненти животне средине

Члан 12.

Компоненте животне средине морају бити заштићене појединачно и у склопу осталих компоненти животне средине, узевши у обзир њихове међузависне односе. У складу с тим утврђује се и начин ооптерећивања и коришћења компоненти животне средине.

Заштита компоненти животне средине подразумјева заштиту квалитета, квантитета и њихових залиха, као и очување природних ресурса унутар компоненти и њихове природне равнотеже.

Свеобухватним правилима уређују се посебне области заштите и очувања компоненти животне средине и заштите од утицаја који представљају опасност по животну средину који се доносе у оквиру посебних законских прописа.

Заштита земљишта

Члан 13.

Заштита земљишта обухвата површину и исподповршинске слојеве земљишта, формације стијена и минерала, као и њихове природне и прелазне облике и процесе.

Заштита земљишта обухвата заштиту продуктивности, структуре, равнотеже воде и ваздуха, те биоте земљишта.

На површини земљишта или испод површине могу се вршити такве врсте дјелатности и одлагати такве врсте материја које не загађују или оштећују квантитет, квалитет, материјалне процесе земљишта и компоненте животне средине.

У току, као и прије спровођења пројеката (изградње, експлоатисања руда, итд.), мора се осигурати адекватно раздвајање и заштита површинског земљишта, као и кориштење тог земљишта као пољопривредног земљишта.

Корисник таквог подручја ће осигурати обнову тог подручја према утврђеном плану, односно развој, након завршетка дјелатности које укључују коришћење земљишта, а тамо гдје постоје услови за то и поновни развој – чак и раније у току самог коришћења природних ресурса животне средине уколико се то захтјева законским прописима или одлуком надлежног органа.

Заштита вода

Члан 14.

Заштита вода обухвата заштиту изворишта површинских и подземних вода, залиха, регулисање квалитета и кавнитета воде, заштиту корита, обалних подручја копнених вода и аквафера.

Природан проток, структура протока, услови протока, корито, обална подручја могу се мјењати само уз обезбјеђивање очувања природне равнотеже водених екосистема и њиховог функционисања.

Услови за екстракцију и коришћење воде се прописују за сваку врсту водних ресурса у складу са условима тог подручја према утврђеним стандардима за коришћење. Посебним прописима утврђује се редослијед за испуњавање захтјева у вези са водама.

Воде се могу користити и оптерећивати, а отпадне воде и канализација могу се испуштати у воде- уз примјену одговарајућег третмана- на начин који не представља опасност за природне процесе или за обнову квалитета и квантитета воде.

Екстракција и поврат отпадних вода у воде, као и пренос вода, врши се на начин који не утиче неповољно на резерве, квалитет и биоту вода из којих се врши снабдијевање или у које се врши поврат, и који не представља опасност за њихово самопречишћавање.

Планирање заштите вода, заштита вода и водених еко-система, организација заштите вода, надзор, учешће јавности и финансирање заштите вода су прописани посебним Законом о заштити вода.

Заштита ваздуха

Члан 15.

Заштита ваздуха обухвата заштиту атмосфере у цијелости, са свим њеним процесима, те њене структуре и климатских обиљежја.

Ваздух мора бити заштићен од оптерећења било које врсте вјештачких утицаја која се врше на ваздух или на друге компоненте животне средине путем трансмисија радиоактивних, течних, гасовитих или чврстих материја уколико постоји опасност да ће штетно утицати на квалитет ваздуха или се штетно одразити на људско здравље.

Када се планира увођење дјелатности и успостава постројења, као и производња и коришћење производа, потребно је предузети потребне мјере како би степен загађујућих материја ваздуха био сведен на најмању могућу мјеру.

Планирање заштите ваздуха, извори емисија, заштита ваздуха, надзор, учешће јавности и финансирање заштите ваздуха прописани су посебним Законом о заштити ваздуха.

Заштита биосфере

Члан 16.

Заштита биосфере обухвата заштиту живих организама, њихових заједница и станишта – узевши у обзир и заштиту природних процеса унутар њихових станишта и природне равнотеже, уз обезбеђење одрживости екосистема.

Коришћење биосфере може се вршити на начин који не нарушава природне процесе и услове биодиверзитета, нити представља опасност за његову одрживост.

Очување изграђене животне средине

Члан 17.

Просторним плановима одређују се зоне изградње на одређеним локацијама у одређеном подручју зависно од степена оптерећења животне средине и сврхе изградње унутар одређених дијелова на одређеним локацијама.

Обављање одређених дјелатности у појединим зонама гдје постоји заштитна удаљеност или подручје, може бити дозвољена на начин утврђен посебним законским прописима у складу са природом оптерећивања

животне средине, уколико су испоштовани одређени прописи о заштити животне средине.

Зелене површине, као и појас заштитних зона унутар јединица локалне самоуправе, уређују се посебним законским прописима.

Опасне супстанце и технологије

Члан 18.

Заштита од штетних утицаја опасних супстанци обухвата употребу свих природних и вјештачких супстанци које се користе, производе или дистрибуирају од стране корисника животне средине у току спровођења дјелатности, а које су по свом квантитету или квалитету, експлозиве, запаљиве, радиоактивне, токсичне, исувише подложне корозији, изазивају инфекције, екотоксичне, мутагене, канцерогене, или иритирајуће, или које могу изазвати такав утицај у контакту са другим супстанцама.

Када се управља опасним супстанцама или у току употребе – укључујући и експлоатацију, односно екстракцију, складиштење, транспорт, производњу, израду и примјену, или када се примјењују опасне технологије, морају се предузети све потребне заштитне и сигурносне мјере којима се ризик од опасности по животну средину своди на најнижи степен или се сасвим елиминише могућност таквих опасности, како је то утврђено законским прописима.

Када се примјењују технологије које могу представљати опасност од штете по животну средину, мора се одредити заштитна област или раздаљина сходно природи извора опасности како би се умањио ризик од опасности по животну средину.

Отпад

Члан 19.

Заштита од штетног утицаја отпада на животну средину обухвата третирање свих врста супстанци и производа- укључујући амбалажу и материјал за паковање тих супстанци, односно све врсте производа који се одлажу или за које се планира да ће бити одложени.

Ималац отпада је дужан предузети адекватне мјере за управљање отпадом и обезбједити основне мјере у циљу спречавања стварања отпада, рециклирања и третирања отпада за поновну употребу, екстракцију сировина и могуће енергије, те нешкодљиво одлагање.

Планирање управљања отпадом, дозволе за управљање отпадом, надзор над управљањем отпадом, дјелатности и одговорности управљања отпадом,

прекогранично кретање отпада, накнаде штета прописани су посебним Законом о управљању отпадом.

Бука и вибрације

Члан 20.

Заштита животне средине од буке и вибрација обухвата све врсте заштите од вјештачки произведених емисија енергије које изазивају штетне посљедице по здравље.

У оквиру заштите од буке, потребно је примјењивати техничке и организационе методе које подстичу:

- смањивање стварања емисија буке или вибрација, односно извора који стварају буку или вибрације;
- смањивање оптерећења, односно спречавање повећавања оптерећења буком или вибрацијама;
- накнадна заштита у оним срединама које су под сталним оптерећењем изнад утврђених стандарда.

Радијација

Члан 21.

Заштита од штетних утицаја радијације по животну средину обухвата заштиту од вјештачки и природно произведене јонизације и термалне радијације.

V – ИНФОРМИСАЊЕ И ЕДУКАЦИЈА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Систем информисања о животној средини и прикупљање информација

Члан 22.

Министар за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: министар надлежан за заштиту животне средине) је обавезан подзаконским актом успоставити систем информисања о животној средини и омогућити спровођење мониторинга стања животне средине, као и активности мјерења, прикупљања, обраде и евидентирања података о коришћењу и оптерећењу.

Систем информисања се успоставља и организује на основу територијалне густине насељености, на начин:

- да је могуће утврдити квантитативне и квалитативне промјене стања животне средине које су настале као резултат коришћења, и поредити их на међународном нивоу, на начин да се процјењују заједно са социјалним и економским подацима, као и са аспекта утицаја на здравље становништва;
- да узроци утицаја на животну средину могу бити утврђени са задовољавајућом тачношћу, укључујући и детаљне приказе који су потребни за одређивање узрочно-последичне везе у односу на штету;
- да се што је могуће прије може предвидјети опасност по животну средину;
- могу предузимати мјере предвиђене прописима и друге мјере од стране надлежних органа;
- да се користи у сврху планирања.

Члан 23.

Корисници животне средине су дужни да врше мјерење оптерећења и коришћења животне средине настало као резултат њихових дјелатности на начин утврђен законом, односно да их потврде и евидентирају у складу са прописаним техничким могућностима, те омогуће приступ подацима надлежним органима.

Унос података о животној средини у друге регистре

Члан 24.

Обим и врста сталне штете по животну средину, утврђени одлуком надлежног органа управе или суда уписују се у катастар некретнина, бришу се уколико орган надлежан за оцјену законитости донесе поводом правног лијека супротну одлуку.

Ако је одлуком суда утврђена одговорност за учињену штету, таква одлука се по службеној дужности доставља органу надлежном за заштиту животне средине и катастру некретнина.

На основу захтјева власника непокретности, одлуком органа управе надлежним за животну средину или одлуком суда се утврђује престанак или смањење степена природне загађености животне средине. Одлука се по службеној дужности доставља катастру некретнина ради брисања извршеног уписа.

Истраживање у области заштите животне средине и технички развој

Члан 25.

Извршавање обавеза које се односе на заштиту животне средине се унапређује кроз развој науке и технологије, организацију научног истраживања и техничког развоја, објављивање налаза, као и практичне примјене домаћих и међународних истраживачких радова.

Студија усмјерена на истраживање стања животне средине и развоја заштите животне средине предмет је приоритетне подршке. Министар надлежан за животну средину је дужан, да у сарадњи са министром надлежним за научна истраживања, координира подршку и процјену таквих истраживања, како би се на тај начин пружила подршка циљевима за истраживање стања животне средине.

Едукација, обука и култура у сфери заштите животне средине

Члан 26.

Сваки грађанин има право да стиче и унапређује сазнања о животној средини.

Ширење и унапређивање сазнања о животној средини су примарне обавезе републичких органа и органа јединица локалне самоуправе.

У току испуњавања обавеза Републике Српске у сфери заштите животне средине, министар надлежан за заштиту животне средине дужан је сарађивати са министром надлежним за просвјету, као и другим министрима, а у циљу осигуравања стручне едукације о животној средини и да настави са унапређивањем знања на трајној основи.

Члан 27.

Републички органи управе и органи јединица локалне самоуправе дужни су извршити обавезе из претходног члана преко институција за образовање, у сарадњи са удружењима за заштиту животне средине и невладиним организацијама које ангажују јавност у заштити животне средине.

Републички органи и органи локалне самоуправе су дужни пружити подршку образовним институцијама, вјерским заједницама, научним институцијама, стручним организацијама и удружењима како би могли дјелотворније спроводити своје образовне активности и уколико је потребно, додијелити расположива финансијска средства.

Регистар постојења и загађивача

Члан 28.

Министарство надлежно за заштиту животне средине води регистар постројења и загађивача.

Регистар садржи слиједеће податке о дјелатностима и постојењима која угрожавају или могу угрозити животну средину:

- име одговорног лица и адресу локације постројења;
- кратак опис активности, техничког процеса;
- релевантне податке који се тичу емисија, опасних супстанци присутних у постројењу, продуковања отпада, коришћења ресурса и енергије;
- податке који се односе на издавање дозвола, промјене и сл.;
- податке о контроли, релевантним резултатима и предузетим мјерама.

Јединица локалне самоуправе прикупља податке о мањим постројењима, која угрожавају или могу угрозити животну средину и доставља годишњи извјештај о издатим дозволама за та постројења Министарству надлежном за заштиту животне средине.

Министарство надлежно за заштиту животне средине прописује методологију и начин вођења регистра из става 1. овог члана у сарадњи са међуентитетским тијелом, на начин прописан овим законом.

Подаци из регистра су доступни јавности.

Активно пружање информација о заштити животне средине

Члан 29.

Министар надлежан за заштиту животне средине је обавезан давати све информације о животној средини прописане подзаконским актом на транспарентан начин користећи публикације у штампаној и електронској форми које су лако доступне јавности, као и користити средства јавног информисања.

У случају непосредне опасности по људско здравље или животну средину, без обзира да ли је она проузрокована дјелатностима човјека или природним узроцима, министар ће представницима јавности која би могла бити угрожена, одмах доставити све податке које посједују органи управе и који би могли омогућити јавности предузимање мјера за спречавање или смањење штете која произилази из одређене опасности.

VI- УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПИТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 30.

Одредбама овог закона даје се могућност приступа јавности информацијама, могућност учествовања у одлучивању и могућност приступа правди по питањима везаним за заштиту животне средине без обзира на држављанство, националности или мјесто пребивалишта, а за правна лица без обзира на сједиште. Орган пред којим се води поступак, у којем учествује лице ради заштите својих права прописаних овим законом, дужан је обезбједити да лице не буде кажњено, гоњено или узнемиравано на било који начин због учешћа у поступку.

Парнични, кривични, прекршајни поступак или поступак везан за радне односе покренут ради накнаде штете, кажњавања, гоњења или узнемиравања лица која су остварила своје право на учешће јавности се сматра незаконитим.

Едукација и кадровско јачање

Члан 31.

Министарство надлежно за заштиту животне средине у сарадњи са Министарством просвјете и Министарством науке и културе израђује годишње образовне планове у области заштите животне средине и поступа у складу са истим. Образовним плановима за заштиту животне средине унапређује се образовање и свијест јавности о заштити животне средине и наставном и ваннаставном програму. Образовни планови садрже податке о томе како се долази до приступа информацијама, како се учествује у одлучивању и како се долази до приступа правди по питањима заштите животне средине.

Министарство надлежно за заштиту животне средине у сарадњи са Министарством просвјете и Министарством науке и културе организује редовну обуку невладиних организација које се баве питањима заштите животне средине.

Приступ информацијама о животној средини

Члан 32.

Функционер који руководи органом управе мора обезбједити да информације о животној средини учине доступним јавности, као и копије документације која садржи таква информација.

Захтјев за приступ информацијама о животној средини мора бити у писаној форми. У захтјеву се не морају навести разлози тражену информацију.

Одговор на захтјев мора бити у писаној форми, осим:

- ако је оправдано да орган управе достави тражене информације у другој форми, с тим да постоји обавеза органа да образложи разлог због којег се информација доставља у другој форми или
- уколико је информација доступна јавности у другој форми.

Информације о животној средини ће бити стављене на располагање најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтјева за давање информација.

Члан 33.

Захтјев за давање информација о животној средини биће одбијен:

- уколико ниједан орган управе не посједује тражене информације о животној средини;
- ако је захтјев неоснован или ако не садржи довољно података у вези са траженом информацијом;
- уколико се захтјев односи на информације чији садржај није припремљен, или се односи на информацију која се тиче унутрашњих односа органа управе, а такве информације су изузете од давања неким другим;
- уколико је информација већ адекватно дата представницима невладиних организација, локалне заједнице и штампе. У таквим случајевима, надлежни орган управе ће дати упутства подносиоцу захтјева гдје може добити потребне информације.

Захтјев за приступ информацијама о животној средини може бити одбијен уколико би објављивање датих информација имало штетан утицај на:

- међународне односе, одбрану или општу безбједност;
- ток правде, право лица на законито суђење и могућност органа да спроведу кривичну или другу истрагу;
- повјерљивост информација које се тичу трговине и индустрије, гдје је таква повјерљивост заштићена законом како би се заштитили легитимни економски интереси. У овом оквиру, информације о емисијама које су битне за заштиту животне средине не смију се откривати;
- права интелектуалне својине;
- повјерљивост личних података и/или документе који се односе на физичка лица у случају да та лица нису дала сагласност за откривање

- датих информација јавности гдје је та повјерљивост предвиђена законом;
- интересе трећег лица које је обезбиједило тражене информације а да на то није било обавезно и уколико то лице не да сагласност са откривањем датог материјала;
  - животну средину не коју се информације односе, као што су мјеста узгоја ријетких врста.

Ако се одбија приступ информацијама које се односе на емисије у животну средину, основ за одбијање ће се кратко образложити узимајући у обзир да објављивање информација није од јавног интереса.

Ако орган управе не посједује тражене информације дужан је у најкраћем року прослиједити захтјев органу управе за који сматра да има тражене информације и да о томе обавијести подносиоца захтјева. . Рок за давање информација рачуна се од дана када је подносилац захтјева поднио захтјев за приступ информацији органу управе који је захтјев прослиједио.

Орган управе ће одобрити приступ информацији о животној средини ако се таква информација може издвојити од информација које су изузете од објављивања прописаног ставом у алинеји 3. и ставом 2. овог члана.

Ако се одбије приступ информацији, надлежни орган управе у писаној форми обавјештава подносиоца захтјева о одбијању приступа информацији у року од осам дана од подношења захтјева за приступ информацији. Рок се може продужити за још осам дана због сложености информације, с тим да ће подносилац захтјева бити обавјештен о разлозима продужења.

Таксе за пружање информација

Члан 34.

Органи управе могу одлуком прописати таксу за давање информација. За случајеве у којима орган управе мора да спроведе истраживање или неке друге активности на које није обавезан законом, прописане се посебан износ таксе.

Органи управе који намјеравају да уведу таксе за давање информација ставиће на увид подносиоцима захтјева цјеновник са износима такси које могу бити уведене.

Учешће јавности у одлукама о посебним дјелатностима

Члан 35.

Надлежно министарство ће обезбиједити учешће јавности у:

- поступцима процјене утицаја пројеката на животну средину (поглавље IX овог закона),

- поступцима издавања еколошких дозвола за постројења која прелазе прагове прописане подзаконским актом.

Органи управе ће примијенити одредбе овог члана и на одлуке о предложеним дјелатностима које нису наведене у члану 1. и које могу имати значајан утицај на животну средину.

Надлежни орган управе може одлучити да се неће примијенити одредба овог закона, уколико би приступ траженој информацији имао штетан утицај на одбрану земље.

Након покретања управног поступка, заинтересована јавност ће бити обавјештена путем средстава јавног информисања о слиједећем:

- предложеним активностима/дјелатностима и захтјеву за издавање еколошке дозволе коме ће бити донесена одлука, између осталог о:
  - природи могуће одлуке или нацрту одлуке,
  - органима управе који су одговорни за доношење одлуке,
  - предвиђеном поступку, укључујући доступне информације о:
    - покретању поступка,
    - могућности за учешће јавности;
    - времену и мјесту предвиђене јавне расправе,
    - органима управе од којих се могу добити битне информације и код којих јавност може извршити приступ битним информацијама,
    - органима управе или било ког другог званичног органа коме се могу поднијети примједбе и питања као и временски рок за подношење примједби или питања, и
    - о стању животне средине,
    - чињеници да је дата дјелатност подложна ентитетском или прекограничном поступку процјене утицаја на животну средину.

Заинтересована јавност ће бити обавјештена прије о времену почетка поступка извођења доказа. Обавјештење ће садржавати упозорење да се у року од 30 дана од дана обавјештавања морају поднијети докази и чињенице које се тичу датог случаја.

Орган управе ће, гдје је то могуће, подстицати подносиоце захтјева за издавање еколошке дозволе да наведе заинтересовану јавност, која ће учествовати у расправама и да обезбједе информације о циљевима њиховог захтјева за издавање еколошке дозволе прије него што тај захтјев поднесу.

Информације које се дају по захтјеву

Члан 36.

У покренутим поступцима, орган управе ће на захтјев заинтересоване јавности, у најкраћем временском року, омогућити бесплатан увиду све информације које су битне за доношење одлуке, тј. информације које су

доступне у вријеме поступка учешћа јавности, што не утиче на право да се одбије објављивање одређених информација. Ове тражене информације ће садржавати слиједеће:

- опис локације, физичких и техничких карактеристика предложене активности/дјелатности укључујући процјену очекиваних резидијума/талога и емисија;
- опис значајних утицаја предложене дјелатности на животну средину;
- опис мјера које су предвиђене за спречавање и/или смањење тих утицаја укључујући основних алтернативних рјешења проучених од стране подносиоца захтјева и
- основне извјештаје и стручна мишљења која су припремили органи управе.

Заинтересована јавност може, у року од 30 дана од добијања информација из става 1. овог члана, у писаној форми поднијети примједбе, информације, анализе или мишљења које сматра битним за дату дјелатност. У случају изузетно сложених питања, орган управе може на захтјев заинтересоване јавности да продужи овај рок још за 30 дана.

Орган управе ће обезбиједити да јавност буде обавијештена о одлуци одмах након доношења, у складу са Законом о општем управном поступку. Орган управе ће обезбиједити да текст одлуке буде објављен, као и разлози на којима се она заснива.

Приступ правди

Члан 37.

Функционер који руководи органом управе ће обезбиједити да свако лице које сматра да његов захтјев за давање информација није разматран, да је неосновано одбијен, да на њега није у потпуности или правилно одговорено, има право подношења жалбе другостепеном органу, односно право подношења тужбе суду сходно одредбама Закона о општем управном поступку.

Поступак пред другостепеним органом и судски поступак се сматрају хитним поступцима.

Члан 38.

Представници заинтересоване јавности који су учествовали у првостепеном поступку имају право да уложе жалбу на првостепену одлуку органа управе, односно да покрену поступак пред судом ради оцјене законитости.

Поред оцјена законитости одлука наведених у ставу 1. овог члана заинтересована јавност има право покретања судског поступка како би

оспорила одређено чињење или нечињење које врши физичко лице или орган управе, које је супротно одредбама прописа везаних за заштиту животне средине.

VII – НАДЛЕЖНОСТИ

Надлежности Народне скупштине у области заштите животне средине

Члан 39.

Народна скупштина Републике Српске у области заштите животне средине надлежна је да:

- спроводи интересе заштите животне средине доношењем закона;
- усваја стратегију заштите животне средине и друге планове неопходне за очување интереса заштите животне средине, и процјењује њихово извршавање сваке двије године на основу извјештаја Владе о стању животне средине;
- утврђује надлежност Владе и органа локалне самоуправе у области заштите животне средине;
- одобрава средства за остваривање циљева везаних за животну средину, као и
- да контролише коришћење тих средстава.

Надлежности Владе Републике Српске у области заштите животне средине

Члан 40.

Влада Републике Српске у области заштите животне средине надлежна је:

- да извршава законе, друге прописе и опште акте и спроводи политику Републике у области заштите животне средине, те усмјерава и усклађује рад министарстава надлежних за заштиту животне средине;
- да доноси правилнике, упутства, одлуке и друге акте за извршавање закона из области заштите животне средине и стара се за унапређење система органа државне управе за заштиту животне средине;
- да предлаже Народној скупштини Републике Српске приједлог стратегије заштите животне средине и подноси Народној скупштини извјештај о стању животне средине. При изради других планова и програма, као и при успостављању развојних циљева, Влада је дужна

- да примјени/угради стандарде који се односе на заштиту животне средине, те да промовише побољшање стања животне средине;
- за остваривање права и извршавање обавеза произашлих из међународних споразума из области заштите животне средине, као и за имплементацију одлука надлежног међуентитетског тијела;
  - да промовише производњу на еколошки прихватљив начин, и у том погледу испуњава захтјеве који се односе на заштиту животне средине, те унапређује примјену технологија и постројења који су прихватљиви за животну средину.

У случају ванредних догађаја који могу изазвати нарочито штетне посљедице по животну средину, Влада је надлежна, уколико ова надлежност није пренесена на органе локалне самоуправе, да уклони посљедице штете настале по животну средину и надокнади трошкове проузроковане настанком штете.

Савјетодавно вијеће за заштиту животне средине Републике Српске

Члан 41.

У циљу остваривања шире друштвене, научне и стручне основе за заштиту животне средине, образује се Савјетодавно вијеће за заштиту животне средине (у даљем тексту: Вијеће), у циљу пружања савјета Влади и министарству надлежном за питања заштите животне средине. Вијеће образује Влада као посебно тијело које има консултативну и савјетодавну улогу.

Вијеће се састоји од 15 чланова и то из:

- удружења за заштиту животне средине;
- организација и установа који заступају стручне и економске интересе;
- научних кругова именованих у Вијеће од стране предсједника Академије наука који су сразмјерно заступљени.

Вијеће заузима ставове о програмима и другим питањима везаним за заштиту животне средине и исте доставља Влади и надлежном ресорном министарству.

Вијеће учествује у оцјењивању стратешких процјена животне средине и нацрта који служе као основа за стратешку процјену животне средине.

Министарства достављају Вијећу своје планове који се односе на израду прописа и програма политике у оквиру својих надлежности ради заузимања ставова и давања мишљења на исте.

Влада именује предсједавајућег Вијећа из реда чланова Вијећа на годину дана. Министар надлежан за заштиту животне средине је копредсједавајући Вијећа.

Надлежности Министарства у области заштите животне средине

Члан 42.

Министарство надлежно за заштиту животне средине обавља слиједеће послове:

- врши управни надзор над радом органа јединица локалне самоуправе за заштиту животне средине;
- анализира и оцјењује стање животне средине и активности заштите животне средине, као и искуства стечена у области заштите, коришћења и развоја животне средине;
- припрема законе и друге прописе и опште акте;
- учествује у изради програма и планова који се односе на коришћење природних ресурса а учествује и у изради и остваривању посебног плана за питања заштите животне средине;
- успоставља и руководи системом информисања о животној средини;
- руководи пословима управе у области заштите животне средине;
- обавља послове заштите животне средине, издавање еколошких дозвола у складу са одредбама овог закона и другим прописима који се односе на животну средину;
- спроводи спровођење законске обавезе по питању животне средине, као што су, мониторинг и надзор, и др., а врши и надзор над пословима које обављају органи управе на локалном нивоу;
- одређује еколошки класификациони систем супстанци, производа и технологија, и издаје дозволе за дистрибуцију и коришћење истих;
- организује послове који имају за циљ спречавање илли смањење штетних посљедица по животну средину.

Савјетник за питања заштите животне средине

Члан 43.

У министарствима се бира савјетник за питања заштите животне средине.

Савјетник за питања заштите животне средине у Министарству надлежном за заштиту животне средине је носилац активности и координира радом савјетника за питања заштите животне средине у осталим министарствима у процесу уједињења интереса заштите животне средине.

Одговорности органа локалне самоуправе

Члан 44.

Органи локалне самоуправе у области заштите животне средине обављају слиједеће послове:

- издају еколошке дозволе на начин прописан одредбама овог закона као и одредбама других прописа који се односе на заштиту животне средине;
- учествују у поступцима издавања дозвола за дјелатности које имају директан утицај на животну средину;
- извршавају послове и задатке из своје надлежности прописане законима и подзаконским актима донесеним на основу њих у области заштите животне средине.

Улога јавног тужиоца

Члан 45.

У случају настанка штете или постојања опасности по животну околину јавни тужилац има право поднијети тужбу ради забране или ограничења дјелатности, као и поднијети тужбу ради накнаде штете настале вршењем те дјелатности.

VII- ПЛАНИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Систем планирања

Члан 46.

У Републици Српској се доносе слиједећи плански документи о заштити животне средине:

- Републички стратешки план заштите животне средине (у даљем тексту: Републички статешки план),
- Програми заштите животне средине општина и градова (у даљем тексту: локални програми).

Ради планирања заштите животне средине на нивоу Босне и Херцеговине, ентитетске владе закључују међуентитетски споразум.

О планирању уопште

Члан 47.

Локални програми заштите животне средине морају бити усклађени са Републичким статешким планом.

Републички стратешки план спроводе надлежни републички органи управе и организације, а локалне програме спроводе општински, односно градски органи управе и организације, на начин и под условима прописаним законом и прописима донесеним на основу закона.

Мјере заштите животне средине утврђене планским документима о заштити животне средине морају бити усклађене са економским, социјалним и просторним планским документима о развоју Републике, општина и градова као и осталим плановима развоја свих сектора привреде.

Сви плански документи заштите животне средине доносе се на период од шест година.

О спровођењу одређених планских докумената заштите животне средине подносе се извјештаји скупштинама које су донијеле планске документе, сваке двије године.

На основу поднесених извјештаја скупштине могу измјенити или допунити одговарајуће планске документе (ребаланс).

Елементи планских докумената

Члан 48.

Плански документи за заштиту животне средине садрже:

- субјекте планирања;
- податке о садашњем стању животне средине;
- циљеве који се морају остварити у планираном периоду;
- начела и смјернице за заштиту животне средине;
- активности и задатке који се требају обавити ради остваривања планираних циљева;
- као и редослијед остваривања планираних активности и задатака с утврђеним роковима;
- средства и методе за остваривање постављених циљева, са назначеним планираним изворима финансирања;
- назначена подручја у којима су потребни посебни инструменти за заштиту животне средине, као и садржаје таквих инструмената.

Републички стратешки план

Члан 49.

Републички стратешки план садржи:

- опште елементе за заштиту и управљање животном средином из члана 55. овог закона;
- републичке стратешке документе о заштити вода, ваздуха и природе, управљања отпадом и другим саставним компонентама животне средине и утицајима на животну средину, који се доносе на основу посебних закона.

Доношење републичког стратешког плана

Члан 50.

Нацрт републичког стратешког плана припрема и израђује министарство надлежно за заштиту животне средине и доставља Савјетодавном вијећу, да у року од 30 дана да своје примједбе.

По истеку рока из става 1. овог члана израђени нацрт Министарство надлежно за заштиту животне средине доставља Влади Републике Српске.

Влада у року од 30 дана доставља нацрт републичког стратешког плана Народној скупштини на разматрање и усвајање.

На основу усвојеног нацрта републичког стратешког плана, Влада припрема у року од 60 дана приједлог плана и доставља га Народној скупштини на разматрање и усвајање.

Приједлог републичког стратешког плана са образложењем, Влада доставља Народној скупштини на разматрање и доношење.

Локални програми

Члан 51.

Општине, односно градовису дужни да припреме и донесу програме заштите животне средине у периоду од шест година у складу са републичким стратешким планом.

Локални програми заштите животне средине садрже дугорочне мјере и активности заштите животне средине, који су од интереса и у надлежности општине, односно града, нарочито за слиједеће области:

- чистоћа животне средине на тој локацији,
- дренажа бујичних вода,
- третирање, прикупљање, дренажа и пречишћавање канализације на територији града,
- третирање отпада на територији града,

- заштита од буке, вибрација и загађености ваздуха настале као резултат активности јавности и јавних услуга, нпр. Угоститељства, општинских постројења, veleпродаје,
- организовање локалног транспорта,
- снабдијевање водом за пиће,
- локално управљање енергијом,
- управљање зеленим површинама и локалним природним заштићеним подручјима.

Плански документи предузећа

Члан 52.

Предузећа доносе програме управљања заштитом животне средине у оквиру својих потреба и интереса.

Законом ће се прописати обавеза да су одређена предузећа дужна да донесу програме управљања заштитом животне средине или друге планске документе о заштити животне средине.

Стратешка процјена

Члан 53.

Приликом доношења прописа и одлука, које доноси Влада или скупштина општине, односно града, а које могу штетно утицати на квалитет животне средине односно неку од компоненти животне средине и људско здравље, потребно је прибавити стратешку процјену утицаја на животну средину.

Стратешку процјену утицаја на животну средину израђује правно лице које има лиценцу надлежног министарства.

Стратешку процјену утицаја на животну средину прибавља предлагач прописа или одлуке из става 1. овог члана и доставља је уз нацрт прописа или одлуке њеном доносиоцу, заједно са мишљењем Савјетодавног вијећа за заштиту животне средине.

Члан 54.

Стратешка процјена утицаја на животну средину садржи:

- степен до којег намјеравани пропис или одлука може позитивно или негативно утицати на стање животне средине;
- колика би штета могла настати по животну средину, односно становништво, ако пропис, односно одлука не буде донесена;
- у којој мјери су повољни услови за увођење мјера намјераваним прописом, односно одлуком,

- колике су могућности надлежних органа управе да спроведу пропис, односно одлуку, која се намјерава донијети.

Стратешка процјена утицаја на животну средину доставља се Савјетодавном вијећу за питања заштите животне средине, заједно са нацртом прописа, односно одлуке.

Савјетодавно вијеће дужно је да у року од 90 дана донесе мишљење о нацрту прописа, односно одлуке и стратешкој процјени утицаја на животну средину.

Савјетодавно вијеће може захтјевати помоћ стручњака да се изврши детаљна процјена утицаја на животну средину за одређени пропис, односно одлуку.

IX - ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Циљ процјене утицаја на животну средину

Члан 55.

Процјена утицаја на животну средину подразумјева: утврђивање, описивање и анализу директних и индиректних утицаја неког пројекта на слиједеће елементе и факторе:

- људе, флору и фауну,
- земљиште, воду, ваздух, климу и простор,
- материјална добра и културно наслеђе,
- међудјеловање фактора наведених у алинејама један, два и три.

Члан 56.

Уз захтјев за доношење рјешења о одобрењу за грађење, подносилац захтјева мора доставити овјерену копију одобрене студије о процјени утицаја на животну средину.

Пројекти подложни процјени утицаја на животну средину

Члан 58.

Подзаконским актом утврђују се пројекти за које је увијек потребна процјена утицаја на животну средину, као и пројекти подложни процјени утицаја на животну средину уколико надлежни орган тако одлучи доношењем одлуке о процјени.

Процјена утицаја на животну средину потребна је:

- за знатне промјене на пројектима из става 1. овог члана;

- за пројекте чији раст производње, употреба енергије, коришћење воде, коришћење простора, емисије или производња отпада у задњих десет година прелази 25% и
- за престанак рада постројења и рушење објеката из става 1. овог члана.

Члан 59.

Уз захтјев за доношење одлуке о процјени утицаја на животну средину за пројекте наведене у претходном члану овог закона, доставља се:

- опис пројекта који садржи информације о локацији, намјени и величини пројекта;
- опис предвиђених мјера како би се спријечиле, смањиле или уколико је могуће санирале значајне неповољне посљедице;
- подаци који су потребни за идентификацију и процјену основних утицаја на животну средину;
- кратак преглед алтернатива које је дао обрађивач/подносилац захтјева за пројекат са основним разлозима због којих су дате алтернативе изабране узимајући у обзир утицај на околину;
- извод из планског акта.

Уз захтјев из става 1. овог члана са доказима, надлежно министарство доставља надлежним органима и заинтересованим лицима ради давања мишљења и примједби.

Рок за достављање мишљења и примједби је 30 дана од дана пријема захтјева.

Одлука о процјени утицаја доставља се подносиоцу захтјева и свим лицима наведеним у члану 64. став 2.

Поступак процјене утицаја на животну средину

Члан 60.

У року од шест мјесеци од добијања одлуке о процјени утицаја може се поднијети захтјев надлежној институцији за израду студије о процјени утицаја на животну средину. Уз захтјев се подносе:

- информације прописане чланом 36. став 1,
- додатне информације прописане подзаконским актом.

По пријему захтјева, надлежни орган је обавезан у даљњем року од 15 дана закључити уговор са овлашћеним институцијама о изради студије о процјени утицаја на животну средину у складу са смјерницама и упутствима датим у подзаконском акту којег доноси министар.

Овлашћена институција је дужна, у року од 90 дана од дана закључења уговора, израдити нацрт студије о утицају на животну средину сагласно упутству министра надлежног за заштиту животне средине.

Члан 61.

Надлежни орган доставља нацрт студије о утицају на животну средину подносиоцу захтјева, надлежним органима из члана 63 став 2. и другим заинтересованим лицима (чл.35. став 2.) остављајући им рок од 30 дана од дана примања нацрта студије за давање примједби.

Надлежно министарство обавјештава и позива јавност на расправу о нацрту студије путем средстава јавног информисања да у року од 30 дана по завршетку јавне расправе доставе надлежном органу писмене примједбе на нацрт.

Овлашћена институција ће коначну студију о утицају на животну средину израдити у року од 30 дана по завршетку јавне расправе, уважавајући примједбе упућене од стране подносиоца захтјева органима из члана 53. став 3. и јавности.

Јавна расправа

Члан 62.

Надлежни орган организује јавну расправу о нацрту студије у општини која је најближа локацији датог пројекта.

Јавну расправу води предстваник надлежног органа. Стручњаци и представници заинтересованих општина ће присуствовати јавној расправи и имаће прилику да искажу своје ставове. Сва остала лица која присуствују јавној расправи ће имати прилику да дају своје примједбе на начин који одреди представник надлежног органа.

Надлежни орган припрема записник са јавне расправе у року од три дана након одржавања.

Вјероватноћа прекограничних утицаја на животну средину

Члан 63.

Правила која се односе на процјену утицаја на животну средину примјењују се и у случајевима:

- када постоји вјероватноћа да ће пројекат имати значајан утицај на животну средину другог ентитета;
- када државу на то обавезују међународни уговори и на основу билатералних споразума, реципроцитета или других разлога.

Када овлаштена институција за израду студије о утицају има сазнања да ће неки пројекат вјероватно имати значајан утицај на животну средину другог ентитета, израдиће посебно поглавље у студији о могућим утицајима пројекта на животну средину другог ентитета.

Детаљи о поступцима израде студије за пројекте са могућим међуентитетским утицајем могу бити одређени споразумом између ентитета који се закључује уз консултацију надлежног међуентитетског тијела за заштиту животне средине.

Када овлаштена институција за израду студије има сазнања да ће неки пројекат вјероватно имати значајан утицај на животну средину друге државе израдиће посебно поглавље о студији о утицају пројекта на животну средину. Надлежно министарство ће другом ентитету/држави на коју може бити утицаја доставити обавијест која садржи:

- опис пројекта са доступним информацијама о могућем прекограничном утицају,
- информације о одлуци која може бити донесена,
- рок у коме ће се држава/други ентитет која је обавјештена, искаже своју намјеру да учествује у поступку процјене утицаја на животну средину.

Уколико држава/други ентитет која је обавијештена, искаже своју намјеру да учествује у поступку процјене утицаја на животну средину, надлежно министарство ће, прослиједити датој држави/ентитету посебно поглавље студије о утицају на животну средину и битне податке који се тичу датог поступка.

Надлежно министарство ће омогућити учешће представника јавности из државе/другог ентитета на које пројекат може имати утицаја у јавној расправи. Након израде коначне студије, надлежно министарство ће са представницма државе на коју пројекат може имати утицаја приступити консултацијама.

Уколико се сазна за пројекат који се одвија у другој држави/ентитету који може имати значајне посљедице по животну средину на територији Републике Српске, министар ће предузети све неопходне мјере како би обезбједио да надлежни органи и јавност могу узети учешћа у процјени прекограничних утицаја на животну средину. Надлежно министарство ће такође предузети све неопходне мјере како би обезбједило да примједбе органа управе и јавности дођу до надлежних органа државе/другог ентитета из које потичу прекогранични утицаји на животну средину.

Трошкове који произилазе из ставова 2-4. сносиће подносилац захтјева, док ће се трошкови који произилазе из става 5. подмирити из средстава Фонда за заштиту животне средине.

Одобравање студије о процјени утицаја на животну средину

Члан 64.

Министарство надлежно за заштиту животне средине одобрава студију о процјени утицаја на животну средину у року од 30 дана од дана добијања израђене студије о утицају на животну средину.

Студија о процјени утицаја на животну средину неће се одобрити уколико се:

- утврди да би пројекат могао изазвати знатно загађивање животне средине, односно да би пројекат могао у знатној мјери угрозити животну средину;
- утврди да пројекат није у складу са планом заштите животне средине на државном и ентитетском нивоу;
- установи да пројекат није у складу са међународним обавезама државе по питању заштите животне средине.

Одлука о одбијању захтјева за одобрење студије о процјени утицаја доставља се:

- подносиоцу захтјева,
- надлежним органима,
- надлежном међуентитетском органу и осталим заинтересованим лицима.

Одлука се објављује на начин прописан овим законом.

У случају прекограничног утицаја, надлежно министарство просљеђује одлуку другом ентитету/држави на коју пројекат може имати утицаја.

Обавјештење и јавно објављивање морају садржавати:

- садржину одлуке,
- основне разлоге на којима је одлука заснована.

Учествовање надлежног министарства у поступцима давања дозвола

Члан 65.

Министарство надлежно за заштиту животне средине учествује у поступку издавања одобрења за грађење за пројекте који су подложни процјени утицаја на животну средину.

Надлежно министарство, у поступцима из става 1. овог члана, пази да ли су се околности у којима је вођен поступак процјене утицаја на животну средину промијениле и контролише да ли су испуњени услови одређени у студији о процјени утицаја на животну средину.

У року од три године након израде студије о процјени утицаја на животну средину, започети поступци издавања дозвола из става 1. овог члана морају бити завршени.

Важење студије о процјени утицаја продужиће се за наредне двије године уколико је до пропуштања рока из претходног става дошло због неажурности органа.

Трошкове продужења важења студије о процјени утицаја сноси орган из става 1. овог члана.

Х – ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКИХ ДОЗВОЛА И СПРЕЧАВАЊЕ НЕСРЕЋА ВЕЋИХ РАЗМЈЕРА

Члан 66.

Активности или постројења која угрожавају или могу угрозити животну средину или који имају или могу имати негативан утицај на животну средину стављају под посебан режим контроле.

Контрола се спроводи путем:

- посебних обавеза и услова прописаних за ове активности или постројења (члан 75.),
- услова прописаних за добијање еколошке дозволе,
- документације у регистру/катастру о загађености животне средине,
- редовне инспекцијске контроле и
- санационих мјера за спречавање загађености.

Основне обавезе одговорног лица

Члан 67.

Постројења морају да буду изграђена и да раде тако да:

- не угрожавају нити ометају здравље људи и не представљају несносну/претјерану сметњу за људе који живе на подручју утицаја постројења или за околину због емисија супстанци, буке, мириса, вибрација или топлоте или саобраћаја из постројења или према постројењу;
- предузму све одговарајуће превентивне мјере тако да се спријечи загађење и да се не проузрокује значајније загађење;
- избјегавају продукцију отпада;
- се енергетски и природни ресурси ефикасно користе;
- се предузимају неопходне мјере након престанка рада постројења да би се избјегао било какав ризик од загађења и да би се локација на којој се постројење налази вратило у задовољавајуће стање, што значи да су испуњени сви стандарди квалитета животне средине који

су битни за локацију постројења нарочито они који се тичу заштите земљишта и воде.

Услови дати у ставу 1. овог члана представљају општу обавезу одговорног лица које треба испунити током изградње, рада и престанка рада постројења. Ови услови морају бити испуњени приликом доношења еколошке дозволе.

Ако не постоји посебан услов за издавање еколошке дозволе (постројење није наведено у подзаконском акту), надлежни орган ће приликом издавања урбанистичке сагласности/дозволе за градњу за намјеравани пројекат тражити испуњење услова прописаних ставом 1. овог члана.

Еколошка дозвола

Члан 68.

Подзаконским актом, донесеним на основу овог закона, наведена су постројења која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу коју доноси орган прописан чланом 70. овог закона. Подзаконским актом ће се прописати правила за доношење еколошке дозволе.

Еколошка дозвола има за циљ висок ниво заштите животне средине у цијелини преко заштите ваздуха, воде и земљишта. Уколико је посебним законом прописано доношење других дозвола за постројења, ове дозволе ће бити издате заједно са еколошком дозволом. Органи надлежни за издавање посебних дозвола укључују се у поступак издавања еколошке дозволе.

Еколошка дозвола се издаје и за значајне промјене у раду постројења.

Надлежно министарство сваких пет година врши ревизију издатих еколошких дозвола.

Захтјев за издавање еколошке дозволе

Члан 69.

Захтјев за издавање еколошке дозволе треба да садржи:

- име и адресу одговорног лица и адресу локације на којој се постројење налази,
- опис постројења и активности (план, технички опис рада, итд.),
- опис основних и помоћних сировина, осталих супстанци и енергије која се користи или коју производи постројење,
- опис извора емисија из постројења,
- опис стања локације на којој се постројење налази,

- опис природе и количине предвиђених емисија из постројења у све дијелове животне средине (ваздух, вода, земљиште) као и идентификација значајних утицаја на животну средину,
- опис предложених мјера, технологија и других техника за спречавање, или уколико то није могуће, смањење емисија из постројења,
- опис мјера за спречавање продукције и за поврат корисног материјала из отпада који продукује постројење;
- опис осталих мјера ради усклађивања са основним обавезама одговорног лица, посебно мјера након затварања постројења,
- опис мјера планираних за праћење емисија унутар подручја и њихов утицај,
- опис алтернативних рјешења.

Захтјев мора садржавати и остале доказе ради добијања дозвола прописаних посебним законима које ће бити издате заједно са еколошком дозволом.

Доказе из става 1. овог члана морају да припреме овлашћене институције, а одговорно лице ове доказе подноси уз захтјев надлежном органу.

Захтјев за издавање еколошке дозволе мора бити доступан јавности ради давања мишљења.

Захтјев се објављује путем средстава јавног информисања.

Мишљење се може дати најкасније у року од 30 дана од дана његовог објављивања.

Издавање еколошке дозволе, органи надлежни за издавање еколошких дозвола, спречавање несрећа великих размјера

Члан 70.

Надлежни орган је дужан у року од 60 дана да од дана пријема захтјева изда еколошку дозволу. Дозвола посебно садржи основне обавезе одговорног лица и услове прописане законима чије одредбе се примјењују на дато постројење. Уколико ови услови нису испуњени, надлежни орган неће издати дозволу.

Еколошка дозвола садржи:

- граничне вриједности емисија за загађујуће материје које морају бити засноване на најбољим расположивим технологијама;
- услове за заштиту земљишта, ваздуха, воде, биљног и животињског свијета;
- мјере за управљање отпадом које производи постројење;

- захтјеве за праћење емисија уз одређивање методологије и учесталости мјерења;
- услове за довођење на минимум прекограничног загађења;
- мјере за услове живота у ванредним ситуацијама.

Уколико стандарди о квалитету животне средине (воде, ваздуха...) захтијевају строжије услове од оних који се постижу примјеном најбољих расположивих технологија, додатне мјере ће се одредити ради издавања дозволе (нпр. ограничење радних сати, мање загађујућих горива, итд.).

За постројења за која је потребна еколошка дозвола или на која се односе одредбе у вези са контролом опасности од несрећа великих размјера надлежни су слиједећи органи:

- Министарство надлежно за заштиту животне средине за велика и средња постројења изнад прагова који су прописани подзаконским актом и за постројења која су наведена у оквиру одредби о спречавању несрећа већих размјера;
- Локални орган управе надлежан за заштиту животне средине за мања постројења, односно постројења која су испод утврђених прагова прописаних подзаконским актом, односно која нису прописана подзаконским актом.

Поновно разматрање и измјена дозвола

Члан 71.

Надлежни орган поново разматра и мијења еколошку дозволу, или, уколико она није потребна, урбанистичку сагласност:

- уколико је загађење које ствара дато постројење толико значајно да постојеће граничне виједности емисије прописане у дозволи морају бити размотрене или нове вриједности морају бити унесене у дозволу,
- уколико је дошло до значајних промјена у најбољим расположивим технологијама које омогућују значајно смањење емисија без већих трошкова или
- уколико безбједност одвијања рада и активности захтјева коришћење других технологија.

Надлежни орган може измијенити еколошку дозволу на захтјев лица које живи на подручју на којем рад постројења може имати негативан утицај.

Уколико измјене постројења ради прилагођавања условима из области заштите животне средине проузрокују потпуну промјену постројења, надлежни орган мора наложити одговорном лицу да му достави програм побољшања/прилагођавања за постројење са мјерама и временским

роковима за прилагођавање постројења основним обавезама утврђеним овим законом.

Спречавање и контрола несрећа великих размјера

Члан 72.

Одговорно лице постројења у којем су присутне опасне супстанце мора предузети све превентивне мјере неопходне за спречавање несрећа већих размјера и ограничити њихов утицај на људе и животну средину. Одговорно лице увијек мора предочити надлежном органу, а посебно приликом инспекцијског надзора, да је предузео неопходне мјере прописане овим законом.

Прекогранични утицаји

Члан 73.

Уколико рад неког постројења може да изазове значајне негативне посљедице на подручју друге државе или ентитета, или уколико друга држава или ентитет тако захтјева, захтјев за издавање еколошке дозволе биће достављен другом ентитету путем надлежног органа, другој држави у исто вријеме када постане доступан јавности.

Уколико, у оквиру процеса издавања дозволе који се спроводи у другој држави или ентитету, надлежно министарство прими доказе о томе да постројење може имати негативан утицај на животну средину на подручју Републике Српске, надлежно министарство ће информисати становништво које живи на том подручју и пружити могућност да изнесу своје мишљење.

Лица која живе на подручју другог ентитета имају иста права да учествују у овом поступку, као и она лица која живе на подручју гдје постројење треба да се гради. Лица која живе у другом ентитету и накоје рад постројења може да има негативне посљедице могу имати својство странке у поступку.

Детаљније информације у вези прекограничних утицаја рада постројења на другу државу ће бити одређене у билатералним споразумима склопљеним са другим државама. Детаљи о поступцима везаним за пројекте који ће имати међуентитетске прекограничне утицаје могу бити одређени споразумима. Овакви споразуми се доносе уз мишљење надлежног међуентитетског тијела.

Постојећа постројења

Члан 74.

За постројења која су добила одобрење за грађење и дозволу за рад без еколошке дозволе, прије ступања на снагу овог закона, морају се обезбједити еколошке дозволе до 2008. године.

Министар ће одредити рокове за подношење захтјева за издавање еколошке дозволе за одређене врсте постројења путем подзаконских аката, узимајући у обзир њихову могућност загађивања.

На промјене у раду постојећих постројења, примјењиваће се одредбе овог закона.

Подаци које доставља одговорно лице

Члан 75.

Одговорно лице за постројења за које је издата еколошка дозвола мора редовно да обавјештава надлежни орган о резултатима праћења емисија и без одлагања да пријави сваку случајну или непредвиђену незгоду или акцидент који значајно утичу на животну средину и доставља надлежној институцији све податке и информације потребне да би се испунили услови прописани за извјештавања на ентитетском, међуентитетском и међудржавном нивоу.

Информисање о несрећама

Члан 76.

Одговорно лице постројења мора да обавијести Министарство надлежно за заштиту животне средине о несрећи већих размјера и достави слиједеће податке:

- околности несреће,
- опасне супстанце које су присутне,
- податке потребне за процјену утицаја несреће на људе и животну средину,
- хитне мјере које су предузете.

Одговорно лице мора да обавијести надлежно лице, орган из става 1. овог члана о мјерама предвиђеним за ублажавање посљедица несреће и спречавање појаве нових.

Извјештај о процјени опасности

Члан 77.

За постројења у којима су опасне супстанце присутне у прописаним количинама, одговорно лице мора да направи извјештај о стању безбједности из којег се види:

- да су политика спречавања несрећа већих размјера и систем безбједног управљања за њено спровођење почели да се спроводе;
- да су ризици од појаве већих несрећа идентификовани и да су предузете неопходне мјере за идентификовање таквих несрећа и ограничавање њихових посљедица;
- да су одговарајућа безбједност и поузданост укључене у пројектовање, градњу, функционисање и одржавање постројења;
- да су направљени унутрашњи планови интервенција који пружају информације за доношење спољног плана.

Извјештај мора садржавати довољно информација да би надлежно министарство приликом израде просторних планова било у могућности да одреди локације за нове дјелатности у близини постојећих постројења. Извјештај садржи измјењену листу опасних супстанци присутних у датом постројењу.

Министар, у сарадњи са међуентитетским тијелом, доноси акт којим прописује начин израде и садржај извјештаја о безбједносном стању.

Одговорно лице врши ревизију извјештаја о безбједносном стању сваких пет година, а када је то потребно, извјештај се мијења и раније или на иницијативу одговорног лица или на захтјев надлежног органа из разлога што се чињенично стање измијенило или су се појавиле нове технологије у вези питања безбједности.

Извјештај о процјени опасности подноси се надлежном министарству.

За нова постројења заједно са захтјевом за издавање дозвола прописаних овим или другим законима, а за постојећа постројења у року од двије године од ступања на снагу овог закона, у случају да га је неопходно измијенити или измијенити периодични извјештај без одлагања.

Извјештај о процјени опасности мора бити доступан јавности.

Промјене на постројењу

Члан 78.

У случају промјена на постројењу или количини опасних супстанци које могу бити узрок већих несрећа, одговорно лице мора, уколико је то

неопходно, промијенити политику спречавања несрећа већих размјера или извјештај о стању безбједности.

Информација о процјени опасности

Члан 79.

Одговорно лице је дужно доставити информације о мјерама процјене опасности лицима на које несрећа већих размјера узрокована кваром на постројењу може имати утицаја, као и о адекватном понашању у случају несреће. Ове информације ће се разматрати сваке треће године или уколико је то неопходно, поновљене и измјењене најмање сваке пете године. Информације морају бити доступне јавности.

Обавезе Министарства надлежног за заштиту животне средине

Члан 80.

На основу обавјештења која се подносе, Министарство надлежно за заштиту животне средине дужно је да води евиденцију и врши измјене у регистру постројења, као и да води регистар несрећа већих размјера које су пријављене.

Надлежно министарство из става 1. овог члана ће забранити употребу или пуштање у погон постројења или дијелова постројења уколико постоје озбиљни недостаци код мјера које одговорно лице предузима за спречавање или ублажавање несрећа или уколико одговорно лице није доставило обавјештење, извјештај о стању безбједности или неку другу тражену информацију у наведеном року.

Члан 81.

На основу извјештаја о процјени опасности, Министарство надлежно за заштиту животне средине дужно је идентификовати постројења или групе постројења код којих вјероватноћа или могућност појаве посљедица проузроковане несрећом већих размјера могу бити повећане због близине локације или близине таквих постројења као и да изврши идентификацију супстанци.

Када се таква постројења идентификују, Министарство надлежно за заштиту животне средине мора обезбиједити размјену информација које ће омогућити одговорним лицима таквих постројења да узму у обзир природу и укупни ризик настао због појаве несрећа већих размјера приликом израде

планова спречавања већих несрећа, управљања система сигурности, припремања извјештаја о процјени опасности и унутрашњих планова интервенција у ванредним ситуацијама.

Правна и физичка лица оваквих постројења која су утврђена ставом 1. овог члана морају радити на информисању јавности и достављању информација надлежном органу ради припреме спољних планова интервенције.

Унутрашњи и спољашњи планови интервенције

Члан 82.

Правно лице је дужно да изради и припреми унутрашњи план интервенције који садржи мјере које ће се предузети у постројењу у случају несрећа већих размјера и доставити га надлежном органу за управљање у ванредним ситуацијама, ради израде спољашњих планова интервенције за мјере које ће се предузети изван постројења.

Сврха израде планова интервенције је:

- да контролишу несреће тако да се њихове посљедице сведу на најмању могућу мјеру и да се ограничи штетан утицај по људе, животну средину и имовину;
- да се примјењују мјере које су неопходне за заштиту човјека и животне средине од утицаја несрећа већих размјера;
- да се пренесу неопходне информације јавности и надлежним службама и органима који се налазе у датом подручју;
- да се омогући рестаурација и чишћење животне средине након несрећа већих размјера.

Унутрашњи и спољашњи планови интервенција морају бити примијењени без одлагања у случају несрећа већих размјера или у случају појаве неконтролисане незгоде која би могла довести до несреће.

Одговорно лице или надлежно министарство је дужно у периоду од три године провјерити и уколико је неопходно, измијенити унутрашњи, односно спољашњи план интервенције узимајући у обзир промјене до којих је дошло у раду постројења или у плановима интервенције, или у новим технолошким сазнањима.

Планови просторног уређења

Члан 83.

Код израде и доношења планова просторног уређења морају се узети у обзир циљеви спречавања несрећа већих размјера и ограничавање њихових посљедица, а посебно код одређивања простора намијењеног за нова постројења и промјене које ће настати на постојећим постројењима и нове грађевине (саобраћајнице, јавна мјеста) у близини стамбених насеља.

Мора се водити рачуна о удаљеностима између постројења из става 1. овог члана и стамбених насеља, јавних мјеста и подручја посебне природне осјетљивости за којима постоји посебан интерес.

Да се не би повећао ризик по људе или животну средину, власник постојећег постројења и надлежни орган морају водити рачуна о потреби примјене додатних техничких мјера заштите.

XI- УТВРЂИВАЊЕ УСЛОВА ЗА ПОСТРОЈЕЊА И СТАНДАРДА ЗА КВАЛИТЕТ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Прописи/подзаконски акти

Члан 84.

Министар надлежан за заштиту животне средине, на основу овог закона, доноси подзаконске акте којим прописује:

- посебне услове који се тичу докумената који се подносе током поступка издавања еколошке дозволе;
- правила за вођење поступка издавања еколошких дозвола;
- услове у вези са издавањем еколошких дозвола за посебне врсте постројења, а посебно у вези са најбољим расположивим технологијама и граничним вриједностима емисија и техничким мјерама у складу са правилима за успостављање стандарда;
- мјерења и подношење извјештаја о емисијама, релевантне методе, документацију и преношење података надлежним органима;
- услове које мора испуњавати овлашћена институција за припрему документације која је прописана овим законом;
- додатне одредбе за спречавање несрећа већих размјера;
- стандарде квалитета животне средине.

Прописи из става 1. овог члана доносе се на основу препорука међуентитетског тијела за заштиту животне средине и стандарде које утврђује завод за стандардизацију.

Стандарди за постројења

Члан 85.

Министар надлежан за заштиту животне средине утврђује подзаконским актом стандарде за врсте постројења или дјелатности у складу са најбољим расположивим технологијама и савременим научним достигнућима како би се утицаји постројења на животну средину спријечили или свели на најмању могућу мјеру, што се постиже путем:

- успостављања граничних вриједности емисија за загађујуће материје;
- одређивања технолошких и оперативних услова за постројења;
- постављањем услова за мјерења, мониторинг и подношење извјештаја.

Стандарди се примјењују и на постојећа постројења. Подзаконским актима из става 1. овог члана прописује се временски рок за прилагођавање и опремање постојећих постројења, узимајући у обзир потенцијал загађивања и технологије којима располаже постојеће постројење.

Министар надлежан за заштиту животне средине припрема приједлог подзаконског акта из става 1. овог члана, узимајући у обзир постојеће међународне стандарде, стандарде и публикације Европске уније, упоредне стандарде других земаља и научне публикације.

XII- НАДЗОР

Управни надзор

Члан 86.

Управни надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега, врши Министарство надлежно за заштиту животне средине.

Инспекцијски надзор

Члан 87.

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и других прописа донесених на основу њега врше општински, односно градски и републички органи управе надлежни за послове заштите животне средине, свако у оквиру својих надлежности.

Инспектор за заштиту животне средине у вршењу инспекцијског надзора користи одредбе утврђене законом о државној управи и овим законом.

Послове инспекције заштите животне средине у првом степену обавља општински, односно градски орган управе надлежан за заштиту животне средине, а у другом степену Министарство надлежно за заштиту животне средине.

Члан 88.

За републичког инспектора заштите животне средине може бити постављено лице са завршеном високом стручном спремом техничких или природних наука, док се за општинског, односно градског инспектора за заштиту животне средине могу поставити лица са високом школском спремом одговарајућег смијера.

Општински инспектор за заштиту животне средине поставља се уз сагласност Министарства надлежног за заштиту животне средине.

Члан 89.

Инспектори заштите животне средине имају права на несметан приступ свим просторијама, радним подручјима и постројењима ради спровођења контроле на лицу мјеста. Инспектори могу контролисати сва документа, уређаје и материјале који се налазеу погону и постројењима, узимати узорке и спроводити мјерења, односно вршити контролу на свим мјестима гдје постоји могућност угрожавања животне средине.

Правно лице чији рад подлијеже надзору дужно је омогућити спровођење спровођење инспекцијског надзора, дати на увид потребну документацију и пружити све потребне податке и обавјештења.

О извршеном надзору, утврђеном стању и предузетим, односно извршеним мјерењима, инспектор је дужан да сачини записник.

Ако инспектор утврди да је повријеђен закон или други пропис, рјешењем ће наредити мјере и рок за њихово отклањање, а ако сматра да је повредом учињено кривично дијело или прекршај, инспектор ће поднијети пријаву надлежном органу.

Примјерак записника доставља се правном лицу код којег је вршен инспекцијски надзор у року од 15 дана.

Члан 90.

Уколико је инспектор приликом вршења инспекцијског надзора утврдио неправилности којима је повријеђен закон или други пропис донесен на основу закона, дужан је донијети рјешење којим ће наложити отклањање недостатака у одређеном року.

Уколико утврђене неправилности нису отклоњене у датом року, инспектор ће донијети рјешење о забрани рада постројења, односно правног лица које обавља дјелатност.

На рјешење инспектора може се уложити жалба Министарству надлежном за заштиту животне средине али иста не одлаже извршење рјешења.

Члан 91.

Надлежни орган дужан је да успостави инспекцијски надзор у стални систем контроле за постројења и погоне које користе опасне материје, укључујући и складиштење опасних материја ради контроле управљања сигурносним системом и спровођења плана спречавања несрећа великих размјера.

Надлежни орган мора израдити програм контроле по којем ће се предвидјети најмање један преглед годишње за постројење у којем су присутне опасне материје, утврђене прописима.

Уколико постројење мора да прође поступак процјене утицаја на животну средину, контрола коју воде органи за процјену утицаја ће бити усклађена са поменутом контролом.

XIII – СИСТЕМ ЕКО-ОЗНАЧАВАЊА И УПРАВЉАЊА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ

Члан 92.

Систем додјеле еко-ознака се успоставља ради подстицања израде, производње, маркетинга, као и употребе производа са смањеним утицајем на животну средину у току укупног периода трајања тог производа, као и ради боље информисаности потрошача о утицају производа на животну средину. Еко-ознака се додјељује за производе и услуге.

Еко-ознака је амблем који се утврђује посебним прописима.

Утицаји на животну средину се утврђују на основу испитивања међусобног дјеловања производа са животном средином, укључујући кориштење енергије и природних ресурса, у односу на укупан животни циклус производа.

Систем додјеле мора бити у складу са постојећим и новонасталим здравственим, безбједоносним и еколошким захтјевима.

Подзаконским актом донијетим на основу овог закона, министар надлежан за заштиту животне средине прописује систем додјеле ознака, на начин који омогућава добровољно учешће правних и физичких лица, чији производи и услуге задовољавају захтјеве овог система.

Члан 93.

Еко-ознака се може додијелити за производе који су у складу са основним еколошким условима и критеријем еко-ознака који се успоставља према групи производа.

Под групом производа подразумјева се било која врста производа или услуга који имају сличне сврхе и који се као такви изједначавају у смислу употребе и запажања од стране потрошача.

Да би била уврштена у ову врсту означавања, група производа мора испуњавати слиједеће услове:

- да је заступљена у знатној мјери у продаји и промету на тржишту;
- да у току једне или више фаза укупног животног циклуса производа има важан утицај на животну средину на глобалном или регионалном плану;
- да представља велику могућност утицаја на животну средину у смислу побољшања животне средине путем избора потрошача и дају подстицај произвођачима, или онима који пружају услуге, да изнађу конкретне предности, нудећи производе који одговарају систему еко-ознака и
- да се знатан дио продајне количине производа те групе налази у продаји за коначну потрошњу и употребу.

Еко-ознаке се не могу стављати на супстанце, или препарате, који су означени као веома токсични и опасни по животну средину, или који су канцерогени, токсични и опасни за репродукцију, или су мутагени, као ни на производе који се израђују процесима за које постоји вјероватноћа да су изразито опасни по човјека или животну средину, или да њихова уобичајена примјена може бити опасна за потрошача.

Посебним прописима уредиће се додјела еко-ознака за храну, пиће, фармацеутске или медицинске уређаје.

Члан 94.

Подзаконским актима ће се утврдити надлежни орган који врши управљање системом еко-ознака, од избора група производа и њиховог еколошког критерија, од додјеле еко-ознаке и закључивања уговора који се односи на услове за употребу ознаке.

Избор група производа и еколошки критеријуми тих група се утврђују након консултација са представницима заинтересованих група из области индустрије, трговине, потрошачких организација, организација за питање заштите животне средине. Заинтересоване групе саме бирају своје представнике зависно од групе производа о којима се ради.

Правила поступака Утврђују се подзаконским актом.

Члан 95.

Еко-ознака се додјељује на основу захтјева којег подносе произвођач, увозник, снабдјевач услугама и трговац.

Одлуку о додјели ознаке доноси надлежни орган, који прима захтјев након што провјери да ли су испоштовани захтјеви еколошких критеријума за те групе производа.

Ознака се додјељује на период од три године.

Надлежни орган закључује уговор са подносиоцем захтјева за еко-ознаку којим су утврђени услови коришћења ознаке. Овај уговор садржи и одредбе које се односе на повлачење овлашћења за коришћење ознаке.

Подзаконским актом из става 1. члана 94. се одређују трошкови поступка додјеле и таксе за коришћење ознака коју плаћа подносилац захтјева за додјелу еко-ознаке.

Еко-ознака се не може користити, нити се може позивати на еко-ознаку при рекламирању, све док се не изврши додјела ознаке, а након додјеле се може користити само за ону врсту производа за коју је додијељена.

Члан 96.

Систем управљања животном средином обухвата организациону структуру, обавезе, поступке и ресурсе било које организације за утврђивање и спровођење системских мјера за заштиту животне средине.

Главни циљеви овог система су да се изврши процјена и унапређивање дјелатности у оквиру заштите животне средине, те пружања одговарајућих информација јавности, као и да се настави са сталним и непрекидним унапређивањем операционих дјелатности у оквиру заштите животне средине.

Основни елементи овог система су слиједећи:

- успостављање и спровођење системских мјера за заштиту животне средине, програма и система управљања од стране организација,
- систематичне, објективне и периодичне процјене дјеловања таквих елемената и
- прикупљање информација о унапређењу у области заштите животне средине.

Члан 97.

Подзаконским актом уређује се систем за управљање и контролу животне средине као и услови учешћа у том систему и поступак за евидентирање у регистру.

Организације које испуњавају услове за укључивање у такав систем морају се регистровати као јединице које могу учествовати у систему. Надлежни орган прописан актом из става 1. овог члана врши регистрацију

дате организације, предузећа на основу еколошке изјаве, прописане истим актом.

Да би се могла регистровати у овом систему, организација, предузеће мора испуњавати слиједеће захтјеве:

- усвојити системске мјере за заштиту животне средине, која осим што морају бити у складу са одређеним законским захтјевима који се односе на питања животне средине, морају обухватити обавезе које имају за циљ оправдано стално унапређивање у области заштите животне средине, у смислу смањивања штетног утицаја на животну средину до нивоа који одговара економски изводљивој примјени одговарајућих најбољих расположивих технологија;
- вршити еколошке прегледе;
- Увести програм за заштиту животне средине и систем управљања животне средине примјенљив за све активности на том мјесту; програм заштите животне средине има за циљ остваривање обавеза садржаних у системским мјерама заштите и побољшања животне средине, и унапређивање рада на том плану;
- спроводити контролу и доприносити контроли у погледу заштите животне средине;
- успоставити циљеве на највишем нивоу одговарајућег система управљања који су усмјерени на стално унапређивање рада у области заштите животне средине, у смислу одређивања контроле, и ревидирати програме за заштиту животне средине како би се омогућило остваривање циљева на том мјесту;
- припремити еколошку изјаву, која се објављује јавно;
- имати системске мјере за заштиту животне средине, програм, систем управљања, извршити преглед или поступак контроле и еколошке студије, или провјерити да ли еколошке студије одговарају одређеним захтјевима независних верификатора;
- прослиједити еколошку изјаву надлежном органу.

Добровољни споразуми

Члан 98.

Лица која заступају одређене интересе група могућих загађивача или појединих загађивача могу закључити споразуме са надлежним органима ради задовољавања еколошких захтјева на еколошки прихватљив и економски ефикасан начин.

Подзаконским актима биће прописани услови и поступак за добровољни споразум и у складу са условима утврђеним овим законом.

Члан 99.

Код закључивања добровољног споразума морају се узети у обзир слиједеће смјернице и услови:

- успостављање процеса консултација, у којем би заинтересоване групације- све релевантне пословне асоцијације или предузећа, удружења за заштиту животне средине, локални и други органи могли дати своје сугестије о нацрту споразума;
- уговор је обавезујући за обе стране и предвиђа јасан оквир, те може обухватити и санкцијекоје су примјенљиве у случају непоштивања уговора;
- циљеви уговора изражавају се бројчаним износима;
- успостављање циља и одређивање рока приступа споразуму;
- дефинисање споразума на начин на који се одвија мониторинг;
- споразуми се објављују у "Службеном гласнику Републике Српске".

XIV – ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЕКОНОМСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Буџет Републике Српске

Члан 100.

У буџету Републике Српске обезбјеђују се средства за:

- подршку у остваривању задатака који произилазе из обавеза и одговорности према међународној заједници из области заштите животне средине;
- сузбијање штете по животну средину, у случају када се не може примијенити одговорност за изазивање штете одређеном лицу;
- трошкове спречавања или отклањања штете по животну средину која захтјева непосредну интервенцију;
- подршку мјерама у циљу заштите животне средине, нарочито у области развоја и функционисања информативног система, контроле од стране јавне управе, образовања и ширења информација, истраживања и активности јавности које се односе на заштиту животне средине.

Фонд за заштиту животне средине

Члан 101.

Фонд за заштиту животне средине (у даљем тексту: Фонд) оснива се законом с циљем прикупљања и дистрибуције финансијских средстава за

заштиту животне средине на подручју Републике Српске, а користиће се нарочито за слиједеће намјене:

- подршка у остваривању задатака који произилазе из обавеза и одговорности према међународној заједници из области заштите животне средине;
- сузбијање штете по животну средину у случају када се не може примијенити одговорност за извршавање штете одређеном лицу;
- трошкови спречавања или отклањања штете по животну средину која захтјева непосредну интервенцију;
- подршка мјерама у циљу заштите животне средине, нарочито у области развоја и финансирања информативног система, образовања и ширења информација, истраживања и активности јавности које се односе на заштиту животне средине;
- унапређивање развоја економске структуре која је повољна за животну средину;
- очување заштићених природних подручја;
- унапређивање еколошке свијести јавности и истраживање животне средине.

XV – ГРАЂАНСКА ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТУ НАНЕСЕНУ ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Члан 102.

Ради спречавања доношења штете животnoj средини и обезбјеђења адекватне накнаде, овим законом се утврђује одговорност за дјелатности опасне за животну средину у области заштите животне средине, санацију штете нанесене животnoj средини, терет доказивања, приступ информацијама о одговорним лицима, правила за давање права невладиним организацијама и дужност одговорних лица да надокнаде штету.

Одговорност у односу на дјелатности

Члан 103.

Правно лице, које се бави дјелатношћу опасном по животну средину, одговорно је за штету нанесену том дјелатношћу људима, имовини и животnoj средини.

Дјелатности опасне по животну средину су оне дјелатности које представљају значајан ризик за људе, имовину или животну средину. Опасне дјелатности по животну средину су:

- управљање локацијама које су опасне за животну средину,
- ослобађање генетички модификованих организама и
- ослобађање микроорганизама.

Под опасним локацијама се подразумевају: рудници, налазишта нафте или рафинерије, постројења за снабдијевање плином и таљење, термоелектране, коксне пећи, постројења за производњу и обраду метала и минерала, хемијска постројења, постројења за третман, спаљивање и складиштење отпада, постројења за третман отпадних вода, клаонице, бојаре и кожаре, постројења за производњу папира, бране и гасоводи или нафтоводи.

"Генетички модификовани организми" су било које биолошке јединке способне за репродукцију или преношење генетичког материјала.

"Микроорганизми" су микробиолошке јединке, ћелијске или безћелијске, способне за репликацију или преношење генетичког материјала.

Уколико више лица на истој локацији обавља опасну дјелатност, онда сносе заједничку одговорност за штете.

Изузеци од одговорности

Члан 104.

Правно лице се ослобађа одговорности за штету проузроковану:

- ратом, грађанским ратом или неком посебном природном појавом,
- од стране трећег лица чија је намјера била наношење штете или
- због посебних наредби и мјера надлежних органа, који су директно проузроковале штету.

Одговорност је искључена и уколико правно лице докаже да је примијенило одговарајуће мјере заштите које су околности захтјевале, како би спријечило или ублажило штету.

Претпоставка узрочности

Члан 105.

Уколико је дјелатност опасна за животну средину због специфичних околности случаја и може проузроковати штету, претпоставља се да је штета настала том дјелатношћу.

Дјелатност која проузрокује штету процјењује се на основу начина рада, коришћених постројења, врсте и концентрације материја које се употребљавају или настају том дјелатности, генетички модификованих

организама или микроорганизама, метеоролошких услова као и времена и мјеста настанка штете.

Претпоставка се одбацује уколико одговорно лице докаже да није проузроковало штету или уколико докаже да је вјероватније да је штета проузрокована вршењем неке друге дјелатности.

Право на информисање

Члан 106.

Свако ко тврди да је претрпио штету неком дјелатношћу опасном по животну средину, може захтјевати податке о околностима ради доказивања да је та дјелатност проузроковала штету.

Правно лице, против којег је поднесена тужба за накнаду штете, има право на информације од другог правног лица.

Финансијске гаранције

Члан 107.

Правно лице, које обавља дјелатност опасну по животну средину, дужно је путем осигурања или на други начин обезбједити средства за надокнаду евентуалне штете.

Штета нанесена животној средини

Члан 108.

Уколико је опасна дјелатност проузроковала штету животној средини, правно лице треба да надокнади трошкове процјене штете и трошкове мјера за враћање у пријашње стање.

Захтјев за накнаду штете обухвата и трошкове мјера за спречавање или ублажавање штете нанесене животној средини као и висину накнаде за штету лицима и имовини која су погођена тим дјелатностима.

Накнада за изазвану штету

Члан 109.

Уколико штета нанесена животној средини не може да се санира одговарајућим мјерама тада је лице које је проузроковало штету одговорно за накнаду у висини вриједности уништеног добра.

Висина накнаде треба бити приближна економској и еколошкој вриједности уништеног добра из животне средине. Уколико се та вриједност не може утврдити уобичајеним поступцима, тада суд треба да одреди висину штете.

Уколико је правно лице проузроковало штету ненамјерно или случајно или уколико би га исплата потпуне штете довела у оскудицу, суд може смањити износ накнаде на разуман ниво.

Република Српска је дужна да изврши накнаду штете уколико нема других лица одговорних за насталу штету.

Члан 110.

За сва питања о одговорности за штету насталу у животној средини која нису прописана овим законом, примјењиваће се одредбе Закона о облигационим односима.

XVI – МЕЂУЕНТИТЕТСКА САРАДЊА

1. МЕЂУЕНТИТЕТСКИ ОДНОСИ

Међуентитетски споразум

Члан 111.

Република Српска успоставља са Федерацијом Босне и Херцеговине односе сарадње и координације у оквирима заједничких циљева и интереса заштите животне средине оснивањем међуентитетског тијела за заштиту животне средине.

Међуентитетско тијело за заштиту животне средине оснива се одлукама Владе Републике Српске и Владе Федерације Босне и Херцеговине.

Међуентитетско тијело за заштиту животне средине броји четири члана из Републике Српске и четири члана из Федерације Босне и Херцеговине. Састају се по потреби, а најмање шест пута годишње. Одлуку доносе концензусом.

Члан 112.

Међуентитетско тијело за заштиту животне средине бави се свим питањима из области животне средине која захтјевају усаглашен приступ ентитета, као и другим питањима која су пренесена на Међуентитетско тијело за животну средину од стране ентитета, овим законом и другим прописима, а нарочито питања:

- међународних споразума и програма из области животне средине;
- сарадње са међународним организацијама и другим земљама;
- координацију имплементације и доношења закона и других прописа;
- координацију мониторинга спровођења стандарда и процедура за животну средину;
- давање препорука за успостављање усаглашених стандарда квалитета животне средине на нивоу ентитета;
- координацију ентитетских акционих планова и других програма и планова из области животне средине;
- координацију мониторинга и система информисање и
- прикупљање и размјену информација.

Међуентитетско тијело за заштиту животне средине је дужно осигурати да су интереси оба ентитета узети у обзир при планирању пројеката, нарочито када су у питању различите врсте коришћења животне средине које су у колизији у подручјима која пресецају међуентитетске линије разграничења.

Међуентитетски програм заштите животне средине

Члан 113.

Међуентитетско тијело за заштиту животне средине доноси међуентитетски програм заштите животне средине.

Међуентитетски програм заштите животне средине обухвата питања која захтјевају усаглашен приступ ентитета, посвећујући посебну пажњу сарадњи на међународном нивоу и међународним обавезама.

Међуентитетски програм заштите животне средине израђује заједничка радна група, која се формира од представника ентитета, са равномјерном заступљеношћу представника оба ентитета.

Влада Републике Српске именује 15 представника у радну групу.

Заједничка радна група формира се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона. Радна група дужна је припремити нацрт међуентитетског програма заштите животне средине у року од шест мјесеци од дана формирања.

Нацрт међуентитетског програма заштите животне средине доставља се Савјетодавном вијећу и владама ентитета ради давања мишљења у року од 30 дана од дана достављања.

Након обављених консултација, заједничка група израђује коначан нацрт међуентитетског програма и доставља га Међуентитетском тијелу за животну средину.

Међуентитетски програм заштите животне средине објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Међународна сарадња

Члан 114.

Ентитети, уз посредовање Међуентитетског тијела за животну средину учествују у међународној сарадњи у области заштите животне средине.

XVII- КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 115.

Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај свако правно лице које:

- прекрши услове из члана 67. став 1.;
- изводи или руководи радом постројења или обнове дјелатности без еколошке дозволе или супротно еколошкој дозволи;
- не испуњава услове утврђене еколошком дозволом, односно услове прописане важећим прописима из области екологије;
- не подноси надлежном органу информације и податке прописане овим законом и подзаконским актима донесеним на основи њега;
- не изради план превентивних мјера за спречавање несрећа већих размјера и не предузме превентивне мјере;
- не изради унутрашњи план интервенције и не достави га органу из члана 82. став 1.

Новчаном казном у износу од 500 до 2.000 КМ за прекршаје из става 1. овог члана казниће се правно лице.

XVIII – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 116.

Народна скупштина Републике Српске доноси републички стратешки план за заштиту животне средине у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Прописи Владе

Члан 117.

Обавезује се Влада Републике Српске да у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконске акте наведене у овом закону.

Прописи министра

Члан 118.

Обавезује се министар надлежан за заштиту животне средине да у року од једне године од дана доношења овог закона донесе подзаконске акте наведене у овом закону.

Члан 119.

Оснивањем Међуентитетског тијела за заштиту животне средине престаје са радом Координациони одбор за заштиту животне средине као заједничко тијело Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 120.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-621/02
25. јула 2002. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине
Др Драган Калинић, с.р.